

Реферат на тему: "Сатиричне змалювання державного устрою, законів та звичаїв Ліліпуїї. Свіфтівська критика людських вад"

Джонатан Свіфт

Реферат на тему:

Сатиричне змалювання державного устрою, законів та звичаїв Ліліпуїї. Свіфтівська критика людських вад.

Мета: розкрити суть сатиричного змалювання Ліліпуїї в романі Дж. Свіфта; висвітлити майстерність письменника в умінні користуватися засобами комічного; розвивати творчу уяву, навички словесного малювання учнів; виховувати в учнів неприйняття лицемірства, себелюбства, підлабузництва.

Обладнання: ілюстрації дітей до роману "Мандри Гуллівера".

Епіграф уроку: ...головною метою кожного мандрівника має бути виховання розуму і доброчесності своїх співвітчизників за допомогою добрих чи поганих прикладів з життя чужих країн.

Дж. Свіфт. "Мандри Гуллівера"

Хід уроку

Актуалізація знань учнів про основні теоретичні поняття за допомогою кросворда.

Запитання до кросворда:

1. Головний герой роману Дж. Свіфта.

(Гуллівер)

2. Смішне в житті та мистецтві.

(Комічне)

3. Порівняння певного явища з іншим, коли конкретний образ допомагає розкрити якесь поняття.

(Алегорія)

4. Насмішка, виражена у прихованій формі.

(Іронія)

5. Сатиричний жанр, в якому працював Дж. Свіфт.

(Памфлет)

6. Незлостиво-насмішкувате відображення смішного в життєвих явищах.

(Гумор)

7. Різде осудливе висміювання негативного.

(Сатира)

Правильно відповівши на всі запитання, учні отримують слово "ліліпут".

Пояснення вчителя.

Слово "ліліпут"— новоутворення Свіфта. Воно походить від англійського слова

"little"— "маленький", і "put"— за часів Свіфта мало зневажливе значення і перекладалося з іспанської як "зіпсований". Тобто, слово "ліліпут" можна дослівно перекласти як "маленька зіпсована людина".

Оголошення теми і мети уроку.

Виразне читання учням епіграфа уроку (з урахуванням логічних наголосів)

Проблемне завдання уроку:

Ліліпутія — це "добрий чи поганий приклад з життя чужих країн"?

Бесіда (за I розділом I частини).

— Розкажіть, що відчув і кого побачив Гуллівер, коли опритомнів після шторму?

— Чим можна пояснити агресивність (тобто застосування сили) ліліпутів при першій зустрічі з Гуллівером?

(Агресивність ліліпутів є захисною реакцією перед великим Чоловіком Горою)

— Прокоментуйте подальшу поведінку ліліпутів по відношенню до Гуллівера.

(Звільнили на його прохання волосся, нагодували, утамували біль, попустили прив'язі так, щоб герой міг повертатися, перевезли до столиці)

— Чому Гуллівер вирішив, що "ці люди — чудові математики"?

Вибіркове читання II розділу.

— Прочитайте опис місцевості, до якої потрапив Гуллівер. Який висновок можна зробити з цього опису про населення цієї місцевості?

— Опишіть портрет імператора, його вбрання.

— Якою була реакція ліліпутів на появу в їх столиці Чоловіка Гори?

— Який вчинок Гуллівера справив добре враження на його охорону? Прочитайте цей епізод.

— Що пропонували зробити з Гуллівером, щоб позбутися його? Як ці пропозиції характеризують ліліпутів?

— Які накази були видані імператором стосовно Гуллівера і перекажіть, як вони виконувалися?

(Накази годувати Гуллівера, пошити йому одяг, навчати ліліпутській мові, обшукати)

— Що з майна Гуллівера справило найбільше враження на імператора та його свиту?

Слово вчителя. На перший погляд, Гуллівер потрапив до цивілізованої країни: державний устрій-монархія, імператор видає накази, які виконуються беззаперечно, ліліпути живуть за законами своєї держави, вони "чудові математики", гарно працюють. Але ми вже готові до того, що, читаючи роман Свіфта, не можна обмежитися "першим поглядом", треба "вдивлятися" в твір пильніше. Якщо все гаразд в Ліліпуті!, чому її мешканців автор називає "маленькими зіпсованими людьми"? Може, вся справа в законах, за якими вони живуть, або в характерах, звичках цих людей?

Виразне читання учнями окремих епізодів III розділу. Бесіда за прочитаним.

— Чому в "тамтешніх іграх" при дворі імператора мали брати участь "тільки кандидати на якусь високу посаду"?

— Що ви можете сказати про людські якості "кандидатів" — майбутніх урядовців? У чому алегоричний зміст розповіді про розваги при дворі імператора?

— Чим можна пояснити таку увагу Свіфта до моральних якостей урядовців? Чи мав автор досвід реального спілкування з представниками влади?

(Зображуючи ігри при дворі імператора Ліліпутії, Аж. Свіфт висміює закони людського суспільства, що дозволяють бездарним та лицемірним займати найвищі посади. Нагороди у Ліліпутії одержують за вміння пролізати під палицею, яку тримає імператор, за вміння стрибати на канаті, тобто за те, що ніяк не може слугувати показником таланту будь-якої людини, тим паче державного діяча...)

— Які людські вади засуджує автор зображенням "розваг" при дворі імператора? Що посилює ефект сатиричного зображення?

(Крізь фізичну мізерність ліліпутів ще ясніше проступає їхній кар'єризм, підлабузництво, підступність, лицемірство. І від цього вони меншають, стають зовсім крихітними, схожими на комах).

— З якою метою Дж. Свіфт вводить у розповідь "точний переклад" угоди Гуллівера з ліліпутами?

(Наявність такого документа налає полям риси реального. І одночасно це зразок такої свіфтівської іронії Тому що перелік титулів імператора Ліліпутії ще сильніше підкреслює його жалюгідність).

— Порівняйте, яким насправді був імператор і як його описано в угоді. Спробуйте прочитати цей опис з відповідною іронічною інтонацією.

Слово вчителя. Таким мізерним і смішним створінням представ імператор Ліліпутії. Маленька людина з маленькою душею. Саме про таких Свіфт пише наприкінці свого роману: "Мене вже не обурюють адвокати, кишенькові злодії, полковники, неуки, лорди, картярі, політичні діячі, лікарі, донощики, лжесвідки, зрадники й подібні до них люди, бо вони неминуче зло. Та коли я бачу, як який-небудь виродок починає ще й величатися, отоді мені вже уривається терпець. Я ніколи не спроможусь зрозуміти, як до всіх мерзенних вад... додаються ще й гордощі.

Тому Свіфт вибирає саме сатиру як засіб боротьби з людськими вадами. За допомогою цього засобу автор прагне знищити все хибне, нікчемне, безглузде.

Дослідники творчості Свіфта знаходять у першій подорожі Гуллівера безліч натяків на життя англійського суспільства кінця XVII — початку XVIII ст., спробуйте і ви себе в ролі дослідників.

Дослідницько-пошукова робота.

В розділах IV, V знайти уривки, які, на вашу думку, містять натяки автора на:

- боротьбу англійських політичних партій торі та вігів;
- війну між Англією та Францією;
- протистояння католицької та протестантської церкви;
- боротьбу Ірландії за незалежність.

Виразно прочитати відповідні уривки, знайти приклади сатири, іронії.

Виставка учнівських ілюстрацій до теми "Ліліпутія та її жителі".

Під час презентації ілюстрацій учні розповідають про звичаї, закони, науку Ліліпутії, про систему виховання дітей.

Проблемне запитання уроку.

Дайте письмову відповідь на проблемне питання уроку, закінчивши речення.

Варіант відповіді учні вибирають самостійно. Можливий власний варіант.

Один варіант:

Ліліпутія — це "поганий приклад з життя чужих країн", тому що...

Другий варіант:

Ліліпутія — це "добрий приклад з життя чужих країн", тому що...

Обговорення відповідей.

Підсумки уроку.

Домашнє завдання: прочитати VII, VIII розділи першої частини роману; дібрати цитати до образу Гуллівера.